

Binnen het kader van de campagne *Stoel zoekt Lief* bieden wij u – leerkracht van de **eerste graad** in het **middelbaar onderwijs** – drie **kant-en-klare workshops** aan rond **duurzaamheid** en **Noord-Zuid-solidariteit**.

BOS+ en Netwerk Bewust Verbruiken lanceerden in 2014 de campagne *Stoel zoekt Lief*. Tijdens deze campagne gaan we op zoek naar de wortels van de stoel waar wij elke dag achteloos op gaan zitten. Zo stond de boom waarvan de rugleuning gemaakt is, in een klein dorpje in de Peruaanse Amazone. Een poot is gerecycleerd van een antiek tafeltje dat ooit bij de familie Verdonck in de gang stond. De zit bestaat uit afvalhout van een groot internationaal bedrijf.

Achter elk voorwerp zit een boeiend en complex verhaal van duurzame keuzes, van mensen bij ons en in het Zuiden. Met de driejarige campagne tonen we dat duurzame consumptie in Vlaanderen een positieve invloed kan hebben op de druk op natuurlijke rijkdommen elders ter wereld, en dus op de duurzame ontwikkeling van de bevolking daar.

Ons aanbod:

- workshop van 1 lesuur rond **upcycling**
- workshop van 1 lesuur rond de **weg van duurzaam tropisch hout** (o.a. certificering, transport)
- workshop van 1 lesuur rond **inheemse gemeenschappen en tropisch bos** (Shipibo Konibo, Peru)

U leest meer over de campagne op www.stoelzoektlief.be.

DRAAIBOEK SCHOOLWORKSHOP – UPCYCLING

Tijdens deze workshop maken de leerlingen kennis met de verschillende manieren waarop ze duurzaam kunnen omspringen met de grondstof hout: gelabeld hout van de tropen en bij ons gebruiken, tweedehands en gerecycleerde spullen kiezen, en upcycling. Na een korte presentatie slaan de leerlingen zelf aan het upcyclen door in groepjes een stoel te maken uit afvalkarton. Daarnaast worden ze uitgedaagd om een FSC-label te tekenen en hun stoel zo origineel mogelijk te versieren.

DIA 1

Mijn vriend Stoel heeft jouw hulp nodig. Ben je benieuwd wie dat is?

DIA 2

Maak kennis met Stoel.

Campagnefilmpje tonen via YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=zbRWWJxFGnQ>

Wat is er aan de hand met Stoel? Inderdaad die voelt zich eenzaam en is op zoek naar een lief.

Jullie gaan hem vandaag helpen door een mooie stoel te maken.

Waarvan wordt een stoel meestal gemaakt? Inderdaad, van hout.

DIA 3

We moeten dus op zoek naar geschikt hout om een stoel/vriend te maken.

Waar kunnen we hout vinden?

Antwoorden van de leerlingen geleidelijk aan sturen richting tropisch regenwoud (hout > bossen > hier en ver weg > tropische bossen)

DIA 4-7

Weet iemand waar dit is? Amazonewoud.

Als we nog wat meer inzoomen, zie je een paradijslijk tafereeltje. Is iemand daar al geweest?

We zoomen nog verder in: er wonen ook mensen en mooie dieren, die we hier in België niet tegenkomen in de vrije natuur. Kent iemand de namen van die dieren? Inderdaad jaguar en luiaard.

DIA 8-10

Maar jammer genoeg moet je bij het tropisch regenwoud ook denken aan... massale ontbossing.

DIA 11-12

Tel eens luidop tot twee?

Leerlingen tellen luidop tot 2, laat hen het nog een 2de keer of zelfs 3de keer doen.

Iedere keer dat jullie tot 2 telden, is er een heel voetbalveld aan tropisch bos gekapt (*bron: Greenpeace*).

DIA 13-14

Al die mooie dingen verdwijnen: bijzondere dieren sterven uit, mensen worden weggejaagd uit hun huis.

Zouden jullie het fijn vinden om telkens opnieuw je thuis te moeten achterlaten?

DIA 15

Het goede nieuws is dat wij allemaal iets kunnen doen aan dit probleem.

Hout gebruiken is op zich een heel goede zaak. Enig idee waarom? Het is een hernieuwbare grondstof. Weet iemand wat dat wil zeggen? Wat kunnen we doen als we een boom kappen? Inderdaad, we kunnen er telkens een nieuwe boom voor in ruil planten. Als we dus goed zorg dragen voor onze bossen, kunnen we voor eeuwig en altijd gebruik blijven maken van hout.

Waarvoor heb je hout zoal nodig? *De leerlingen geven zelf voorbeelden*: meubelen, deuren, vloeren,... mensen gebruiken hout voor heel veel verschillende zaken. Bovendien is het ook een heel mooi en sterk materiaal.

We moeten hout dus zeker blijven gebruiken. Zij het dan op een zuinige manier en vooral ook goed nadenken over welk hout je koopt. Daar gaan we zo meteen verder op in.

DIA 16-19

Niet iedereen denkt goed na over welk hout hij aankoopt. Hier een voorbeeld. Herkennen jullie het? Inderdaad, de stadshal van Gent. Die is belegd met hout van een boomsoort uit Congo: Afrormosia (= boom op dia). Deze boomsoort is met uitsterven bedreigd. De aannemer had dus zeker moeten vermijden om Afrormosiahout te gebruiken voor de hal.

DIA 20-23

Wat kan je dan wel doen om goed om te gaan met hout?

Als je absoluut tropisch hout wilt, koop je hout met het FSC-label. Herkent iemand dit label? Waar heb je het al eens eerder zien staan? *De leerlingen geven voorbeelden aan*: papier, melkkarton, aankoopbewijsjes supermarkt, treinticket,...

FSC is de afkorting van Forest Stewardship Council. Als je FSC-producten koopt, weet je dat de bossen beschermd worden en dat de mensen die in de bossen werken en wonen, eerlijk betaald worden.

DIA 24-27

Wat nog beter is, is hout van bij ons kopen met het FSC-label of PEFC-label.

Tropisch hout is sterker dan hout van bij ons. Voor zaken die lange tijd buiten in weer en wind staan, bijvoorbeeld terrasvloeren en tuinmeubelen, heb je dus soms tropisch hout nodig. Maar voor vele toepassingen kan je ook perfect andere houtsoorten gebruiken zoals eik en grenen. Zo zijn de tafel en stoelen op de dia gemaakt van grenenhout.

DIA 28

Nog veel beter is eerst eens een kijkje nemen op de rommelmarkt of in een kringloopwinkel. Er zijn al zo veel spullen in de wereld en het hoeft toch niet altijd nieuw te zijn? Je vindt er vaak heel mooie en leuke dingen, het is supergoedkoop, en je draagt meteen ook goed zorg voor onze planeet.

DIA 29-33

Het beste wat je kan doen, is - voor de handige Harry's onder ons - zelf aan de slag gaan met afgedankt hout en andere afvalmaterialen. Dat noemen we 'upcyclen'.

Verschil met recycleren: bij recycleren hergebruik je iets in zijn huidige vorm, bij upcyclen maak je uit afgedankt materiaal iets mooiers en leukers dan wat het voordien was.

Enkele voorbeeldjes van geupcycled meubilair: een lounge zetel en bijzettafeltje. Een krukje is ook heel simpel te maken: je gaat bij een houtzagerij wat zaagsel halen (= stukjes hout die van het hout geschaafd worden als het hout bewerkt wordt). Je doet het zaagsel in een kom, mengt het met houtlijm, steekt er 3 houten staven in van dezelfde lengte, even laten drogen, en klaar is je krukje. Het enige 'nieuwe' dat je nodig hebt is de lijm.

DIA 34-49

Om de leerlingen duidelijk te maken waar het bij upcyclen om draait, tonen we een aantal voorbeelden van upcycling en mogen ze raden met welk 'afval' het gemaakt is.

- Oud bed wordt een leuk 'bloemenbedje'
- Kruidentuin van PET-flessen
- Versleten kaasrasp wordt oorbel/potlodenhouder
- Knappe kunstwerkjes gemaakt met wc-rolletjes
- Een oog van plastic dopjes in allerlei kleuren en maten
- Schoenen van... Iemand een idee? Inderdaad, afgedankte computer en gsm-materialen.
- Een handtas uit...? Een oud herenkostuum.
- Spiegel uit tennisraket
- Kapotte tennisballen worden grappige 'houders'
- De versiering kan je makkelijk maken van een tijdschrift of glossy magazine: je trekt bladeren van allerlei kleuren uit, rolt ze nauwkeurig op, en bevestigt ze met lijm op de te versieren voorwerpen.
- Allemaal stukjes gekleurd papier uit kranten zorgvuldig bijeen geplakt tot portret.

DIA 50

Pompons: die kan je ook maken van oud papier en plastic zakken.

De leerlingen kunnen in het doe-gedeelte van de workshop leren hoe ze een pompon kunnen maken.

Online handleiding: <https://www.youtube.com/watch?v=IhOEC0-Ky-w>

DIA 51

Hier zie je nog eens letterlijk de link tussen de stoel en de boom.

DIA 52-53

Nu is het aan de leerlingen om zelf aan de slag te gaan en een leuke stoel in elkaar te knutselen met afvalmateriaal, inclusief houtlabel.

Benodigd materiaal

- kartonnen rollen (2 lange en 2 korte voor de poten, met telkens een snee om zitvlak in te schuiven)
- zijvlak kartonnen doos
- stokjes (takken, bamboe)
- touw
- wol
- oude kranten - tijdschriften
- plakband - lijm
- stiften - potloden
- schaar - breekmes

Voorbeeld van een geknutselde stoel

